

Muut hoidot-arvostelu uudistui

Elisenda Rius Vilarrasa (NAV/Växa Sverige), Emma Carlén (NAV/Växa Sverige), Terhi Vahlsten (NAV/Faba) ja Anders Fogh (NAV/SEGES)

Toukokuun 2019 arvostelussa otettiin käyttöön uudistettu muut hoidot-arvostelu, johon on tehty useampia muutoksia. Tärkeimmät muutokset ovat suomalaisten lehmien beta-hydroksibutyraatti- (BHB) ja asetonimittausten lisääminen aineistoon ja parannettu arvostelumalli. Lisäksi viime vuoden marraskuussa tehtyjen NTM-uudistusten vaikutuksesta muut hoidot-indeksin taloudelliset painot päivitettiin. Kaikilla näillä muutoksilla on vaikutusta sonnien ja lehmien jalostusarvoihin.

Lisää aineistoa Suomesta

Maidon korkeat BHB- ja asetonipitoisuudet ovat merkki (sub)kliinisestä ketoosista. Näillä ominaisuuksilla on geneettinen yhteys ketoosiin, mutta myös muihin aineenvaihduntasairauksiin. BHB- asetonimittaustulosten lisääminen aineistoon lisää muut hoidot-ominaisuuksien jalostusarvojen arvosteluvarmuutta. Tähän asti BHB- ja asetonimittaustuloksia on ollut käytettävissä vain Tanskasta, mutta nyt tietoja on myös suomalaisista karjoista. Suomalaisten BHB- ja asetonitulosten lisääminen aineistoon nosti ketoosin ja muiden aineenvaihduntasairauksien arvosteluvarmuutta erityisesti suomalaisilla lehmillä sekä sonneilla, joilla on paljon tyttäriä, joilla on BHB- ja asetonituloksia aineistossa.

Parannettu arvostelumalli

Muutamien ominaisuuksien hoitofrekvenssissä on merkittäviä eroja maiden ja vuosien välillä. Näiden erojen käsittelyssä on nyt käytössä parempi menetelmä, jonka ansiosta erityisesti holsteinin ja punaisten rotujen jalostusarvoissa ei ole niin suurta vaihtelua. Tällä uudistuksella ei ole yhtä merkittäviä vaikutuksia jerseyyn arvosteluun, koska jersey-eläimet ovat pääsoin Tanskassa, jolloin vaihtelua on vain vuosien välillä.

Kaikkien rotujen muut hoidot-arvostelussa otettiin käyttöön nk. geneettiset ryhmät niille eläimille, joilla on tuntemattomat vanhemmat. Tämän ansiosta kaikkien eläinten perinnöllinen taso pystytään arvioimaan paremmin. Tämän muutoksen johdosta sonnien ja lehmienindekseissä on muutoksia ja suurimmat muutokset havaittiin vanhoilla suomalaisilla sonneilla, joiden perinnöllinen taso nousi.

Uudistetut painokertoimet

Viime vuotisen NTM-uudistuksen johdosta muut hoidot-arvostelun osa-ominaisuuksien (esim. ketoosin ja muiden aineenvaihduntasairauksien) taloudelliset painot arvioitiin uudelleen ja otettiin käyttöön. Lisäksi muutettiin eri lypsykausien painotusta vastaamaan muiden ominaisuuksien vastaavaa painotusta siten, että eniten painoa on kolmannella ja sitä myöhemmillä lypsykausilla. Aiemmin eniten painoa oli ensimmäisellä lypsykaudella. Näillä molemmilla painokertoimien muutoksilla on vaikutusta sonnien ja lehmien muut hoidot-indekseihin kaikilla roduilla.

Luotettavampia jalostusarvoja

Kun kaikkien edellä mainittujen muutosten vaikutukset otetaan huomioon, lopputuloksena on entistä luotettavampia muut hoidot-indeksejä kaikkien rotujen sonneille ja lehmille. Jalostusarvojen arvosteluvarmuuden nousu aiheuttaa enemmän muutoksia indeksien arvoihin kuin normaalisti nähtäisiin indeksilaskennassa. Kun verrataan helmikuun 2019 jalostusarvosteluun, niin 95 % ruotsalaisista, 90 % suomalaisista ja 83 % tanskalaisista 2009 – 2017 syntyneistä RDC-lehmistä muut hoidot-indeksi muuttui alle 3 indeksipistettä. Sonneilla muutokset olivat suurempia, sillä RDC-sonneista 73 % – 78 % muut hoidot-indeksi muuttui alle kolme indeksipistettä. Vähiten muutoksia oli ruotsalaisilla sonneilla ja eniten tanskalaisilla sonneilla. Tanskan muutokset johtuvat pääosin eroista hoitofrekvensseissä verrattuna Suomeen ja Ruotsiin. Suomalaisten BHB- ja asetonitulosten lisääminen aineistoon on syynä siihen, miksi suomalaisilla sonneilla ja lehmillä indeksit muuttuivat enemmän kuin ruotsalaisilla.

Lue lisää muut hoidot-arvostelun muutoksista NAVin toukokuun uutiskirjeestä NAVin kotisivuilta www.nordicebv.info.